

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-428/14

**DHL Express (Italy) Srl i DHL Global Forwarding (Italy) SpA
przeciwko
Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato**

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Consiglio di Stato)

Odesłanie prejudycjalne — Polityka konkurencji — Artykuł 101 TFUE — Rozporządzenie (WE) nr 1/2003 — Sektor spedycji międzynarodowej — Krajowe organy ochrony konkurencji — Waler prawny instrumentów Europejskiej Sieci Konkurencji — Modelowy program tej sieci w zakresie łagodzenia kar — Wniosek o zwolnienie z grzywien złożony do Komisji — Uproszczony wniosek o zwolnienie z kary złożony do krajowych organów ochrony konkurencji — Stosunek między tymi dwoma wnioskami

Streszczenie – wyrok Trybunału (druga izba) z dnia 20 stycznia 2016 r.

1. *Konkurencja — Reguły Unii — Obwieszczenia Komisji w sprawie współpracy oraz w sprawie zwalniania z grzywien i zmniejszania grzywien — Modelowy program współpracy opracowany w ramach Europejskiej Sieci Konkurencji*

(art. 101, 102 TFUE; rozporządzenie Rady nr 1/2003; komunikaty Komisji: 2004/C 101/03; 2006/C 298/11)

2. *Konkurencja — Reguły Unii — Obwieszczenia Komisji w sprawie współpracy oraz w sprawie zwalniania z grzywien i zmniejszania grzywien — Autonomia między programem łagodzenia sankcji Unii a takimi programami państw członkowskich — Obowiązek przedstawienia przez dane przedsiębiorstwa, z jednej strony Komisji, a z drugiej strony właściwym organom krajowym, odrębnych wniosków o zwolnienie z kary*

(art. 101 TFUE; rozporządzenie Rady nr 1/2003)

3. *Konkurencja — Reguły Unii — Obwieszczenia Komisji w sprawie współpracy oraz w sprawie zwalniania z grzywien i zmniejszania grzywien — Modelowy program współpracy opracowany w ramach Europejskiej Sieci Konkurencji*

(art. 101 TFUE; rozporządzenie Rady nr 1/2003; komunikaty Komisji: 2004/C 101/03; 2006/C 298/11)

4. *Konkurencja — Reguły Unii — Obwieszczenia Komisji w sprawie współpracy oraz w sprawie zwalniania z grzywien i zmniejszania grzywien — Modelowy program współpracy opracowany w ramach Europejskiej Sieci Konkurencji*

(art. 101 TFUE; rozporządzenie Rady nr 1/2003; komunikaty Komisji: 2004/C 101/03; 2006/C 298/11)

1. Przepisy prawa Unii Europejskiej, a w szczególności art. 101 TFUE i rozporządzenie nr 1/2003, należy interpretować w ten sposób, że instrumenty przyjęte w ramach Europejskiej Sieci Konkurencji, zwłaszcza modelowy program łagodzenia kar tej sieci, nie są wiążące dla krajowych organów ochrony konkurencji.

(por. pkt 33, 35, 36, 42, 44; pkt 1 sentencji)

2. Krajowe organy ochrony konkurencji mają swobodę w przyjmowaniu programów łagodzenia kar i każdy z tych programów ma autonomiczny charakter nie tylko w stosunku do innych programów krajowych, ale także w stosunku do programu łagodzenia sankcji Unii. Współistnienie i autonomia, które charakteryzują zatem stosunki istniejące między programem łagodzenia sankcji Unii a takimi programami państw członkowskich, są wyrazem systemu kompetencji równoległych Komisji i krajowych organów ochrony konkurencji ustanowionego w rozporządzeniu nr 1/2003.

Z powyższego wynika, że w przypadku kartelu, którego antykonkurencyjne skutki mogą wystąpić w wielu państwach członkowskich i w związku z tym mogą spowodować interwencję ze strony różnych krajowych organów ochrony konkurencji oraz Komisji, przedsiębiorstwo chcące skorzystać z systemu łagodzenia sankcji z powodu swojego udziału w danym kartelu ma interes w złożeniu wniosków o zwolnienie z kary nie tylko do Komisji, ale także do krajowych organów ewentualnie uprawnionych do stosowania art. 101 TFUE.

Autonomia tych wniosków wynika bezpośrednio z okoliczności, iż na szczeblu Unii nie istnieje jednolity system autodenuncjacji przedsiębiorstw, które uczestniczą w kartelach z naruszeniem art. 101 TFUE. Na autonomię tę nie może zresztą wpływać okoliczność, że przedmiotem poszczególnych wniosków jest to samo naruszenie prawa konkurencji.

(por. pkt 57–60)

3. Przepisy prawa Unii, a w szczególności art. 101 TFUE i rozporządzenie nr 1/2003, należy interpretować w ten sposób, że nie istnieje związek prawny między wnioskiem o zwolnienie z kary, który przedsiębiorstwo złożyło lub zamierza złożyć do Komisji, a uproszczonym wnioskiem złożonym do krajowego organu ochrony konkurencji w odniesieniu do tego samego kartelu, który to związek zobowiązywałby ten organ do dokonania oceny uproszczonego wniosku w świetle wniosku o zwolnienie z kary. Okoliczność, że uproszczony wniosek odzwierciedla wiernie lub nie treść wniosku złożonego do Komisji, jest w tym względzie pozbawiona znaczenia.

W istocie taki związek prawny podważałoby autonomię poszczególnych wniosków i tym samym byłby samym systemem uproszczonych wniosków. System ten jest oparty na zasadzie, że na szczeblu Unii nie istnieje jednolity wniosek o złagodzenie sankcji lub wniosek główny złożony jednocześnie z wnioskami akcesoryjnymi, lecz wnioski o zwolnienie z kary złożone do Komisji i uproszczone wnioski złożone do krajowych organów ochrony konkurencji, zaś ocena tych wniosków należy wyłącznie do organu będącego ich adresatem.

Ponadto gdy uproszczony wniosek złożony do krajowego organu ochrony konkurencji ma węższy zakres przedmiotowy niż wniosek o zwolnienie z kary złożony do Komisji, ten organ krajowy nie jest zobowiązany skontaktować się z Komisją lub z samym przedsiębiorstwem w celu ustalenia, czy przedsiębiorstwo to stwierdziło istnienie konkretnych przykładów bezprawnych zachowań w sektorze, który to jakoby miał być objęty tym wnioskiem o zwolnienie z kary, lecz nie wspomnianym wnioskiem uproszczonym. Taki obowiązek stwarzałby ryzyko osłabienia obowiązku współpracy wnioskujących o złagodzenie kary, który jest jednym z filarów każdego programu łagodzenia kar. W takich

okolicznościach na przedsiębiorstwie, które zwraca się do krajowych organów ochrony konkurencji o zastosowanie dobrodziejstwa systemu łagodzenia kar, spoczywa obowiązek upewnienia się, że składane przez nie wnioski nie zawierają niepewności co do ich zakresu.

(por. pkt 61, 63, 64, 67; pkt 2 sentencji)

4. Przepisy prawa Unii, a w szczególności art. 101 TFUE i rozporządzenie nr 1/2003, należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie przyjęciu przez krajowy organ ochrony konkurencji uproszczonego wniosku o zwolnienie z kary przedłożonego przez przedsiębiorstwo, które nie złożyło do Komisji wniosku o całkowite zwolnienie z kary, lecz jedynie wniosek o obniżenie grzywien.

W powyższym względzie okoliczność, iż modelowy program łagodzenia kar Europejskiej Sieci Konkurencji (ECN), w danym wypadku nie przewiduje wyraźnie w odniesieniu do przedsiębiorstw, które złożyły do Komisji wnioski o obniżenie grzywien, możliwości złożenia uproszczonego wniosku o zwolnienie z kary do krajowych organów ochrony konkurencji, nie może być interpretowana w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie przyjęciu przez te organy w tych warunkach takiego uproszczonego wniosku. W istocie brak wiążącego charakteru modelowego programu łagodzenia kar (ECN) wobec krajowych organów ochrony konkurencji skutkuje z jednej strony tym, że państwa członkowskie nie są zobowiązane do włączenia do swoich systemów łagodzenia kar przepisów modelowego programu łagodzenia kar ECN, a z drugiej strony tym, że nie zakazuje się im także przyjęcia na szczeblu krajowym przepisów, których nie ma w tym modelowym programie lub które różnią się od tego modelowego programu, pod warunkiem że kompetencja ta jest wykonywana z poszanowaniem prawa Unii, a w szczególności art. 101 TFUE i rozporządzenia nr 1/2003. W powyższym względzie skuteczne stosowanie art. 101 TFUE nie stoi na przeszkodzie krajowemu systemowi łagodzenia kar, który umożliwia przyjęcie uproszczonego wniosku o zwolnienie z kary przedłożonego przez przedsiębiorstwo, które nie złożyło do Komisji wniosku o całkowite zwolnienie z kary.

W takich okolicznościach nie można wykluczyć, że przedsiębiorstwo, które nie złożyło jako pierwsze do Komisji wniosku o zwolnienie z kary i które w związku z tym może jedynie skorzystać z obniżenia grzywien, może poprzez złożenie uproszczonego wniosku o zwolnienie z kary być pierwszym przedsiębiorstwem, które poinformuje krajowy organ ochrony konkurencji o istnieniu danego kartelu. W takiej sytuacji, w przypadku gdyby Komisja nie kontynuowała swojego dochodzenia w sprawie tych samych okoliczności faktycznych co okoliczności, o których został powiadomiony organ krajowy, dane przedsiębiorstwo mogłoby zostać całkowicie zwolnione z kary na podstawie krajowego systemu łagodzenia kar.

(por. pkt 76, 77, 80, 83, 84; pkt 3 sentencji)